

macht' gaat hier volledig op en kennisuitwisseling tussen de teams heeft niet of nauwelijks plaats.

Boersma noemt als voorbeelden adviesbureaus en faculteiten, die ik beide uit ervaring ken. Vooral bij Nederlandse faculteiten is men naar mijn mening de laatste jaren volledig doorgesloten. Wat telt zijn Engelstalige publicaties in toptijdschriften. Maar de praktische relevantie van onderzoek - onder meer in goede leerboeken en vaktijdschriften als *Controllers Journaal* - telt nauwelijks meer mee. Om over multidisciplinair onderzoek maar te zwijgen.

Het betekent sowieso dat faculteiten hun doelstelling moeten herzien en medewerkers ook moeten gaan beoordelen en afrekenen op *praktijkgericht* onderzoek en onderwijs. Dit betekent ook een betere relatie met organisaties buiten de faculteit. Het betekent verder dat men de teams - lees: vakgroepen of departementen - niet te klein moet maken en dat zogenoemde middelmanagers een duidelijke rol gaan spelen, ook op het terrein van *kennisdeling*. Nog afgezien van het terugdringen van de bureaucratie en het moderniseren van het personeelsmanagement, onder meer met leeftijdsbewust personeelsmanagement.

We kennen immers allemaal het huis van de schilder of het hoofd van de zoon van de kapper. Maar we leren er niet van!

Noten:

1. ISBN 90 232 3838 9, Koninklijke van Gorcum, Assen, 2002
2. Deel XII Aanpakken van Kennismanagement
3. *The Knowledge-Creating Company*, Oxford University Press, New York, 1995

EXTERNE VERSLAGGEVING

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen loont

2007-073

Door: drs. P.W.A. Kasteleyn EMFC RC

Recente onderzoeken tonen aan dat Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) loont. MVO betekent dat de bedrijven en organisaties zich bewust richten op de lange termijn in drie dimensies: de markt (het economisch rendement), de mens (de gevolgen voor de mens, binnen en buiten de onderneming) en het milieu (de effecten op het natuurlijk leefmilieu).

MVO in Nederland

Een zestal casestudies van de Universiteit van Twente tonen aan dat organisaties die maatschappelijk verantwoord ondernemen betere prestaties leveren. Dit wordt vooral verklaard doordat men meer open staat voor de omgeving. Organisaties die maatschappelijk verantwoord ondernemen:

- zien sneller innovatiekansen;
- spelen beter in op ontwikkelingen op de markt;
- zijn beter in staat (externe) risico's te beperken.

Daarnaast blijkt dat alle belanghebbenden bij deze organisaties meer tevreden zijn (werknemers, klanten en eigenaren).

MVO moet onderdeel gaan uitmaken van de kernprocessen

MVO in Europa

Een onderzoek van CSR Europe (Corporate Social Responsibility) bevestigt het Nederlandse onderzoek. Het omvat meer dan 500 praktijkvoorbeelden en 140 netwerkactiviteiten. In de helft van de onderzochte gevallen worden milieuproblemen op een innovatieve manier ter hand genomen. In veel mindere mate blijkt hierbij overigens aandacht voor gelijke kansen, gezondheid en veiligheid.

In bijna tweederde van de gevallen leidt MVO tot een verbetering van de geloofwaardigheid en reputatie van de onderneming. Bovendien draagt MVO bij aan betere bedrijfsresultaten. Bijna de helft van de bedrijven werken op een innovatieve wijze samen met hun stakeholders om sociale en milieuproblemen aan te pakken. MVO vergt transparantie. Bedrijven moeten inzicht geven in de eigen activiteiten in de keten en helder communiceren over de sociale en milieuprestaties naar de klant.

Het Engelstalige rapport kan bekeken worden op de website: http://www.mvonederland.nl/binaries/actueel/nieuws/pdf_version_of_the_cartography.pdf. In bijna alle Europese landen waar CSR Europe samenwerkt met nationale partnerorganisaties, kunnen bedrijven deelnemen aan verschillende programma's die de MVO-bewustwording stimuleren, zie <http://www.csreurope.org>.

MVO en de controller

Integratie van MVO in de kernactiviteiten van de organisatie en transparantie en communicatie zullen de komende jaren van groot belang zijn en blijven.

Wat betekent dit voor de controller? In de eerste plaats moet MVO hoog op de agenda komen te staan. Wellicht onder verwijzing naar deze onderzoeken, maar belangrijker nog door een fundamentele discussie over MVO aan te gaan, binnen de eigen organisatie of onderneming, maar ook met belanghebbenden. MVO moet onderdeel gaan uitmaken van de kernprocessen. Op basis van deze discussie kan een stappenplan gemaakt worden waarin de ambities op het gebied van MVO worden beschreven (en later gemeten). In de tweede plaats heeft de controller een rol bij het afleggen van verantwoording over MVO. Door middel van een maatschappelijk jaarverslag kunnen ambities worden afgezet tegen de realisatie (voor meer informatie over recente richtlijnen over Duurzaamheidsverslaggeving zie *Controllers Journaal* 2006, nr. 23/24). □

AFM richt pijlen komende jaren op winstbelastingen en kasstroomoverzicht

2007-074

Door: drs. R.A.H.M. Aalbers

De financiële verslaggeving van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen valt voor boekjaren aanvangend op of na 1 januari 2006 onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) op grond van de Wet toezicht op de financiële verslaggeving (Wtftv). Vooruitlopend op het daadwerkelijke toezicht heeft de AFM pretoezicht uitgevoerd op de financiële verslaggeving van Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen over de boekjaren 2004 en 2005. Het doel van het pretoezicht was de verbetering van financiële verslaggeving en het opdoen van ervaring met het toezicht door zowel de ondernemingen als de AFM. Naar aanleiding van de bevindingen van deze twee pretoezichtrapportages zal de AFM zich het komende jaar, bij het daadwerkelijke toezicht op de jaarrekeningen 2006, specifiek richten op de toepassing van IAS 12 (Winstbelastingen) en IAS 7 (Kasstroomoverzicht).

De AFM heeft eerder haar bevindingen over de jaarrekeningen 2004 gepubliceerd (zie ook *Controllers Journaal* 2006-323). Naast bovenstaande zijn de belangrijkste bevindingen van het pretoezicht voor boekjaar 2005:

- De desktop reviews hebben geleid tot minder informatieverzoeken in vergelijking met het pretoezicht over het boekjaar 2004.

Dit zou een indicatie kunnen zijn van een betere naleving van de toepasselijke verslaggevingvoorschriften en daarmee van een verbetering van de kwaliteit van de financiële verslaggeving. Wel moet worden opgemerkt dat selectie van de jaarrekeningen 2005, in tegenstelling tot de selectie van jaarrekeningen 2004, niet op basis van een risicoanalyse heeft plaatsgevonden. De jaarrekeningen die in 2004 werden geselecteerd zijn niet betrokken in de selectie voor 2005. Tevens moet rekening worden gehouden met het feit dat voor de jaarrekeningen 2005 IFRS als toetsingskader gebruikt moest worden, terwijl voor de jaarrekening 2004 als toetsingskader de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving door de AFM werden gehanteerd.

- Voor de meeste ondernemingen is het moeilijk gebleken om de inhoudelijke schriftelijke beantwoording tijdig te verstrekken.

De door de AFM gehanteerde termijn is 10 werkdagen, deze zal in principe ook gehanteerd worden bij het toezicht. Indien de onderneming met goede argumentatie kan onderbouwen dat zij een langere responstijd nodig heeft, kan de onderneming met de AFM overleggen over een redelijke termijn. Hierbij moet in ieder geval een voldoende mate van medewerking van de onderneming blijken en dient bij de af te stemmen termijn voldoende rekening te worden gehouden met de eerder genoemde wettelijke termijn van zes maanden. □

Veranderingen in de accountantsverklaring

2007-075

Door: drs. R.A.H.M. Aalbers

De accountantsverklaring bij de jaarrekening is aangepast. De tekst van de nieuwe verklaring doet recht aan de roep om meer transparantie en geeft de accountant meer mogelijkheden informatie te verschaffen. Ook worden in de verklaring duidelijker benadrukt de verantwoordelijkheden en de werkzaamheden van de accountant en van de leiding van de huishouding.

In het kader van het mondiaal harmoniseren van de accountantsrichtlijnen volgen Nivra en Novaa bij het opstellen van de Nederlandse richtlijnen de internationale ontwikkelingen. De tekst van de verklaring die zo ontwikkeld is, is voorgelegd aan externe partijen zoals het Ministerie van Financiën, AFM, VNO-NCW en DNB. Daar waar mogelijk zijn de reacties verwerkt in